

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЧНИЙ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного факультету

І. С. Бондаренко

22 серпня 2025 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
(IX–XVIII ст.)**

підготовки бакалаврів
денної форми здобуття освіти
освітньо-професійна програма «Українська мова і література»

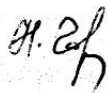
спеціальності В11 «Філологія»
спеціалізації В11.01 «Українська мова та література»
галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

ВИКЛАДАЧ: Горбач Наталія Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри української
літератури

Протокол № 1 від 22 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри української літератури

Н. В. Горбач

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Н. В. Горбач

2025 рік

Зв'язок із викладачем:

Е-mail: horbachnathalia@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1078>

Телефон: (061) 289-12-75

Інші засоби зв'язку: Facebook Messenger, Telegram, Zoom (за попередньою домовленістю).

Кафедра: української літератури, 2 навчальний корпус, ауд. 232.

1. Опис навчальної дисципліни

Курс «Історія української літератури (IX–XVIII ст.)» є складником підготовки здобувача ступеня вищої освіти «Бакалавр» галузі знань «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» спеціальності «Філологія». Силабус обов'язкової навчальної дисципліни «Історія української літератури (IX–XVIII ст.)» складено відповідно до освітньої програми «Українська мова і література» галузі знань «Культура, мистецтво та гуманітарні науки».

Українська література IX–XVIII ст. (давня українська література) – передісторія літературного процесу, його праоснова. Вивчення цього курсу закладає основи теоретичних знань історико-літературного процесу, сприяє усвідомленому сприйняттю української літератури як невід'ємної частини світової. Курс має теоретичну та практичну спрямованість. Лекційний курс передбачає ознайомлення з найважливішими темами та проблемами, які формують уявлення про зміст та специфіку давньої літератури і вимагають системного, узагальнюючого підходу. Система практичних занять разом із системою самостійної роботи дає змогу опанувати новий матеріал, закріпити й деталізувати його або розширити й доповнити матеріал, викладений у лекціях.

Мета курсу «Історія української літератури IX–VIII ст.» визначається необхідністю вивчення початкового етапу розвитку української літератури, усвідомлення естетично-художніх особливостей творів IX – XVIII ст., осмислення відмінностей між ними, виявлення продовження і розвитку традицій на різних етапах літературного процесу.

Основні завдання курсу полягають у виробленні розуміння особливостей давньої української літератури, в засвоєнні найважливіших теоретичних проблем, пов'язаних із вивченням письменства цього періоду, у сформуванні навичок аналізу літературних творів та суджень про їх наукову, історичну, художньо-естетичну цінність.

Вивчення «Історії української літератури (IX–XVIII ст.)» тісно пов'язане з курсами «Вступ до літературознавства», «Усна народна творчість». Здобуті студентами знання про початковий період розвитку вітчизняного письменства стануть підґрунтям для вивчення «Історії української літератури (XIX ст.)», «Історії української літератури (XX ст.)», «Історії української літератури (к. XX – поч. XXI ст.)».

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	1-й	—
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість годин	180	

Лекційні заняття	30 год.	—
Практичні заняття	30 год.	—
Самостійна робота	120 год.	—
Консультації	Очно і дистанційно. Графік консультацій: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/philology/grafik_navchal_nogo_protsestu_ta_rozklad_zanyat	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1078	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
ЗК-5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК-6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-7 Уміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми. ЗК-10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-11 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК-13 Здатність проведення досліджень на належному рівні. СК-1 Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. СК-5 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а	- пояснювально-ілюстративний (розповідь, презентації); - частково-пошуковий (бесіда); - репродуктивний (робота з художніми текстами, підручником, посібником); - дослідницький (самостійна робота з науковою літературою, робота з фактичним матеріалом); - інтерактивні (дискусія, мозковий штурм)	Проміжні контрольні заходи: - виконання тестових завдань у СЕЗН Moodle; - виконання письмових завдань за окремими темами й розділами; - усне опитування.

також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури. СК-6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. СК-7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту українською мовою. СК-8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. СК-9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів українською мовою. СК-10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз українськомовних текстів різних стилів і жанрів. СК-13 Здатність демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетентності в процесі професійної і міжособистісної комунікації. ПРН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПРН 4 Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.		
--	--	--

ПРН 7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. ПРН 8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН 11 Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів українською мовою. ПРН 13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі. ПРН 15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів. ПРН 16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності. ПРН 19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології. Програмні результати навчання, визначені ЗВО і ОПП ПРН 20 Використовувати набуті знання, уміння й навички роботи з текстом для розв'язання комунікативних завдань з огляду на специфіку каналу його поширення та особливості аудиторії споживання. ПРН 21 Використовувати набуті знання під час створення різножанрових і різностильових текстів, мовно-літературного		
---	--	--

аналізу, редагування усних і письмових творів різного ступеня складності з урахуванням поставлених завдань і вікових особливостей реципієнтів		
---	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЕПОХИ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Тема 1. Особливості давньої української літератури. Вступ. Специфіка давньої української літератури. Рукописна традиція давньої української літератури. Проблема авторства. Мова творів IX–XVIII ст. Історія вивчення давньої української літератури та проблема її періодизації.

Тема 2-4. Перекладна література Київської Русі. Перекладна література як процес обміну духовними цінностями. Біблія як пам'ятка світової літератури (Старий завіт: хронотоп; соціальне середовище формування; етапи формування канону; Новий завіт: питання авторства; проблема узгодження новозавітних творів). Переклади Біблії українською мовою. Вплив Біблії на літературу та мистецтво. Використання біблійних крилатих висловів. Апокрифи як різновид християнського епосу. Житійна література як зразок подвижництва. Світська література.

Змістовий модуль 2. ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНЕ РОЗМАЇТТЯ ОРИГІНАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДОБИ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Тема 5–7. Оригінальна література Київської Русі. Літопис як історична і літературна пам'ятка (Початковий літопис, Повість минулих літ, Київський літопис, Галицько-Волинський літопис). Ораторське письменство. Агіографічні твори про місцевих святих. Києво-Печерський патерик. Паломницька література. «Слово о полку Ігоревім» – перший художній твір епохи Київської Русі. «Поученіє» Володимира Мономаха.

Змістовий модуль 3. ЛІТЕРАТУРА ЕПОХИ РЕНЕСАНСУ ТА РАННЬОГО БАРОКО

Тема 8. Розвиток освіти і книгодрукування в Україні. Культурно-освітній рух. Діяльність братств. Братські школи. Видання граматик та словників. Зародження та розвиток книгодрукування в Україні.

Тема 9. Явище бароко в давньоукраїнській літературі. Бароко як літературний напрям, художній стиль і культурна епоха. Українське літературне бароко в контексті європейського письменства XVII – XVIII ст. Засвоєння терміну „бароко” українським літературознавством. Відповідність естетики бароко етноментальним характеристикам українства. Стильові особливості. Своєрідність барокового гуманізму. Перші прояви бароко в середовищі київського науково-літературного гуртка „Атеней”. Розвиток естетики бароко в поетиках та на практиці Києво-Могилянської академії. Виникнення і розвиток полемічної літератури.

Змістовий модуль 4. ЛІТЕРАТУРА ЗРІЛОГО БАРОКО

Тема 10. Українське віршування XVII – XVIII століть. Творчість українських латиномовних поетів. Специфіка давньої української поезії XVI – поч. XVII століть. Юрій Дрогобич – зачинатель гуманістичної культури України. Ренесансні тенденції у творчості Павла Русина. Творчість Станіслава Оріховського. Поема „Роксоланія” Себастьяна Фабіана

Кльоновича. „Про Острозьку війну під П'яткою...” Симона Пекаліда. Ян Домбровський і його „Дніпрові камени”. Польськомовна українська поезія XVI – XVIII ст. Становлення української книжної поезії: тематичне та жанрове багатство. Розвиток теорії віршування. Поетична творчість Герасима Смотрицького. Панегірична поезія Касіяна Саковича. Християнська лірика Івана Величковського. Творчість Климентія Зіновієва. Поетичний доробок Івана Некрашевича. Анонімні поетичні твори.

Тема 11. Становлення та розвиток української драматургії. Джерела розвитку української драми XVII – XVIII ст. Типи драми. Містерія як провідний драматургічний жанр, її основні тематичні цикли. „Слово про збурення пекла” – драма великоднього циклу. Розвиток жанру драми-міраклія. Житійна традиція драми „Олексій, чоловік Божий”. Зародження жанру історичної драми на національному ґрунті. Трагікомедія „Володимир” Феофана Прокоповича та її місце в розвитку жанру. Драма-мораліте „Воскресіння мертвих” Георгія Кониського. Драма „Милість Божа” Інокентія Неруновича – вершинний твір давньої драматургії. Розвиток вертепної драми, синтез традицій шкільної драми та інтермедії в ній.

Тема 12–13. Поетична, філософська та байкарська творчість Г.Сковороди. Збірка „Сад божественних пісень”: структура, характер взаємодії епіграфів і віршів, семантика назви (біблійні образи й мотиви; соціально-етична проблематика в піснях 10, 20; інтерпретація панегіричної поезії (пісні 25–27). Елементи пейзажної лірики в піснях 3, 13, 18. Філософська проза Г. Сковороди, її жанрова самобутність. Збірка „Байки Харківські”: час і місце появи, структура, джерела сюжетів творів. Тематичні групи творів, образне втілення в них головних засад філософії Г. Сковороди.

Тема 14–15. Історико-мемуарна проза XVII – XVIII ст. Козацькі літописи XVII – XVIII ст. Поняття про козацькі літописи. Літопис Самовидця як зразок історико-мемуарної прози. Літературна версія історії України в літописі Григорія Граб'янки. Літопис Самійла Величка – наймонументальніший твір козацького літописання. Образ Б.Хмельницького в козацьких літописах. «Історія русів» – пам'ятка історико-мемуарної прози XVIII ст.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д. ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Особливості давньої української літератури. Специфіка давньої української літератури. Історія вивчення давньої української літератури та проблема її періодизації. Проблеми дослідження літературного процесу IX–XVIII ст.	2		щотижня
Практичне заняття 1	Давня українська література як початковий етап розвитку вітчизняного письменства. Питання: Особливості давньої української літератури. Проблеми дослідження пам'яток письменства. Мова творів давнього письменства. Історія дослідження та проблема періодизації	2		щотижня

	літературного процесу давньої доби. Завдання: 1. Дати визначення понять «список» та «редакція». У чому полягає різниця між ними? 2. Виписати в зошит зразки періодизації давньої української літератури М. Возняка, М. Грушевського, С. Єфремова, Д. Чижевського. Уміти проаналізувати їх і пояснити відмінності.			
Самостійна робота	Особливості давньої української літератури. Питання: Причин анонімності творів давнього письменства. Імперсональність творів давнього письменства. Етапи розвитку давнього письменства за періодизацією Д. Чижевського. Причини неповноти літературного процесу IX–XVIII ст. Завдання: навести приклади використання українського скоропису в сучасному житті.	6		
Лекція 2	Перекладна література Київської Русі. Перекладна література як процес обміну духовними цінностями. Біблія як пам'ятка світової літератури (жанрово-тематична специфіка; соціальне середовище формування; етапи формування канону; питання авторства; хронотоп; проблема узгодження новозавітних творів).	2		щотижня
Практичне заняття 2	Біблія як пам'ятка світової літератури. Питання: Біблія і процес формування духовних цінностей. Структура і зміст Біблії: а) Старий завіт як священне писання іудаїзму та християнства; б) Новий завіт як священна книга християн. Завдання: Прочитати вказані в посібнику уривки Біблії. Пояснити значення біблійних висловів: а) Апостол; волхви; молох; обітована земля; зірка Полин; Гог і Магог; смертний гріх; бути записаним на скрижалі; внести свою лепту; грона гніву достигли; книга за сімома печатями; хто сіє вітер, пожне бурю; нехай обмине мене чаша сія; якщо навіть всі, то я – ні. б) Жупел; світоч; декалог; піддати анафемі; долина печалі; ліванський кедр; перст Божий; берегти як зіницю ока; зарити талант у землю; жне, де не сіяв; поклонятися чужим богам; посипати	2		щотижня

	голову попелом; побудувати будинок на піску; що є істина?			
Лекція 3-4	Перекладна література Київської Русі. Переклади Біблії українською мовою. Вплив Біблії на літературу та мистецтво. Використання біблійних крилатих висловів. Апокрифи як різновид християнського епосу. Житійна література як зразок подвижництва. Перекладна світська література.	4		щотижня
Самостійна робота	Перекладна література Київської Русі. Питання: Збірник афоризмів «Бджола». Шестоднев» Іоанна Екзарха. «Фізіолог». «Хроніка» Іоанна Малали. «Хроніка» Георгія Амартола. Історична повість «Александрія». Завдання: 1. Оберіть 5 афоризмів зі збірника «Бджола» й проаналізуйте використані тропи. Як вони впливають на смислову насиченість тексту? 2. Складіть таблицю основних тематичних груп афоризмів («про працю», «про мудрість», «про чесноти», «про людські вади» тощо і проілюструйте прикладами). Які теми виявляються центральними для автора? 3. Оберіть улюблений афоризм зі збірника й напишіть короткий (до 1 сторінки) есе-роздум, у якому розкрийте його актуальність для сучасного суспільства.	10		
Практичне заняття 3	Біблія як пам'ятка світової літератури. Питання: Переклади Біблії українською мовою. Біблійні образи, мотиви, сюжети в літературі та мистецтві. Біблеїзми в літературі. Завдання: Навести приклад 5-ти улюблених біблійних висловів, розтлумачити їх значення. Назвати 5 творів художньої літератури, заголовками яких є біблеїзми. Провести аналіз одного з творів.	2		щотижня
Самостійна робота	Біблія як пам'ятка світової літератури. Питання: Використання біблійних мотивів у європейській літературі. Рецепція біблійних сюжетів в українській літературі. Біблійні алюзії в сучасній літературі й культурі. Завдання: 1. Назвати 5 творів художньої літератури, заголовками яких є	10		

	біблеїзми. Проаналізувати один із них. 2. Навести приклад твору мистецтва, в якому використані біблійні образи, мотиви, сюжети. Яка їхня роль у творі?			
Практичне заняття 4	«Повість минулих літ». Питання: Літопис у системі жанрів літератури Київської Русі. Редакції і основні списки «Повісті минулих літ». Джерела «Повісті минулих літ». Тематичне та жанрове багатство пам'ятки. Проблема авторства. Стиль і мова «Повісті минулих літ». Завдання: Виписати із «Повісті минулих літ» 10 прикладів використання прислів'їв, приказок, афоризмів.	2		щотижня
Самостійна робота	«Повість минулих літ». Питання: Образи перших князів (Кий, Олег, Ігор, Ольга, Святослав, Володимир, Ярослав). Поєднання історичних фактів і легендарно-епічних елементів. Відлуння фольклору (легенди про заснування Києва, про княгиню Ольгу, про святих Бориса і Гліба). Риторичність і книжність стилю. Завдання: Навести приклади 3-х художніх творів XIX–XX століть, у яких використані мотиви та образи «Повісті минулих літ». Проаналізувати один із них.	10		
Лекція 5-6	Оригінальна література Київської Русі. Літопис як історична і літературна пам'ятка Київської Русі: а) „Початковий літопис”; б) „Повість минулих літ”; в) „Київський літопис”; г) „Галицько-Волинський літопис”. Ораторсько-проповідницьке письменство.	4		щотижня
Практичне заняття 5	«Повчання» Володимира Мономаха. Питання: Авторство, час і причини появи повчання. Жанрова специфіка твору. Композиція «Повчання». Образ державного діяча у творі. Стиль і мова повчання. Завдання: Підготувати мультимедійну презентацію тему: «Літературний доробок Володимира Мономаха».	2		щотижня
Практичне заняття 6	«Слово о полку Ігоревім» – перший художній твір епохи Київської Русі. Питання: Історія відкриття і публікації «Слова...». Проблема автентичності тексту. Питання авторства, датування та	2		щотижня

	місця написання твору. Історична основа поеми. Хронологічні рамки «Слова...». Завдання: Порівняти текст «Слова» і текст літописного оповідання про похід Ігоря на половців 1185 року в Київському літописі. Скласти план обох творів, вказати на спільні і відмінні моменти в них.			
Лекція 7	Оригінальна література Київської Русі. Агіографічні твори про місцевих святих. „Києво-Печерський патерик”. Паломницька література. „Повчання” Володимира Мономаха.	2		щотижня
Самостійна робота	Оригінальна література Київської Русі. Значення оригінальної літератури Київської Русі в розвитку середньовічної культури. Літописи як форма історичної пам’яті й художнього осмислення минулого. Поєднання факту і міфу в літописах. Роль літератури Київської Русі в формуванні морально-етичних орієнтирів суспільства та укоріненні християнських цінностей. „Повчання” Володимира Мономаха як пам’ятка політичної культури. Завдання: Складіть маршрут уявного паломництва автора «Ходіння» Данила до святих місць (описати 4–5 пунктів і їх значення). 2. Випишіть поради князя Володимира Мономаха з його «Повчання дітям» та згрупуйте їх у дві колонки: «Моральні» – «Політичні». Обґрунтуйте, які його поради актуальні й сьогодні, а які ні.	10		
Практичне заняття 7	«Слово о полку Ігоревім» – перший художній твір епохи Київської Русі. Питання: Жанр «Слова...». Синкретизм писемної і усної жанрових систем. Образна система «Слова...» (образи князів, жіночі образи, образ Руської землі, міфологічні образи, народно-поетичні образи). Засоби характеротворення. Переклади й переспіви пам’ятки. Вплив «Слова...» на українську літературу. Завдання: 1. Виписати 10 прикладів вживання крилатих слів, прислів’їв, приказок, афоризмів у «Слові». 2. Дібрати цитати до тем: а) образ Руської землі – основний образ «Слова»; б) образ Бояна;	2		щотижня

	в) порівняльна характеристика князів Ігоря і Всеволода; г) образ Святослава (пояснити його «віщий сон» і «золоте слово»); г) образ Ярославни; д) зображення природи у «Слові».			
Самостійна робота	Слово о полку Ігоревім» – перший художній твір епохи Київської Русі. Питання: Синтез фольклорної і книжної традицій. Вплив твору на подальшу літературу. Сприйняття «Слова» в різні історичні періоди. Завдання: Проаналізуйте систему символів у «Слові» (сонце, природа, звірі, птахи). Як вони відбивають світогляд Київської Русі? 2. Порівняйте «Плач Ярославни» зі зразками фольклорного жанру плачу (голосіння). Чи підтверджує ваше дослідження належність фрагменту поеми до цього жанру? Як ви визначаєте його жанр? Обґрунтуйте свою думку.	8		
Лекція 8	Розвиток освіти і книгодрукування в Україні. Культурно-освітній рух. Діяльність братств. Братські школи. Зародження та розвиток книгодрукування в Україні. Видання граматик та словників.	2		щотижня
Практичне заняття 8	«Києво-Печерський патерик» як пам'ятка літератури XIII століття. Питання: Патерик як різновид житійної літератури. Історія створення, джерела, редакції «Києво-Печерського патерика». Тематичне багатство пам'ятки. Поетика новел. Культурно-історичне значення «Києво-Печерського патерика». Його вплив на творчість українських письменників. Завдання: 1. Законспектувати статтю: Кречотень В. «Золота книга» українського письменного люду. Києво-Печерський патерик. Репринтне видання. Київ : Час, 1991. С. 270–278. 2. Проілюструйте прикладами з «Києво-Печерського патерика» слова І. Франка про пам'ятку: «Історик літератури не може не піднести живості і драматизму деяких оповідань та того щирого братолюбства і співчуття до всього людського горя, яким надихане тут кожне слово. З цього погляду «Патерик» і досі не	2		щотижня

	перестав бути книгою гуманною і добродійною».			
Лекція 9	Полемічна література. Поняття про полемічну літературу. Трактат Герасима Смотрицького «Ключ Царства небесного». «Апокрисис» Христофора Філалета. Анонімна «Пересторога» про боротьбу церков. «Тренос» Мелетія Смотрицького. «Палінодія» Захарії Копистянського.	2		щотижня
Практичне заняття 9	Творчість Івана Вишенського. Питання: Соціально-історичні умови кінця XVI–XVII століття. Дослідження творчості І. Вишенського. Модель біографії, прийнята наукою. Світоглядні і суспільні позиції І. Вишенського: підкреслена тенденційність, відхід від ренесансних позицій, повернення до ранньохристиянських ідеалів, протиставлення православної та католицької цивілізацій, осуд використання світської науки й освіти. Літературний доробок полеміста. Два періоди творчості. «Послання до єпископів»: композиція, проблематика, стиль твору. Завдання: З біографії І. Вишенського збереглося дуже мало відомостей. У літературознавстві закріпилася гіпотетична модель життєпису полеміста. Серед наведених оберіть ймовірні події життя І. Вишенського та розташуйте їх у хронологічному порядку. - Народився між 1545–1550 роками в містечку Судова Вишня в Галичині (нині територія Львівської обл.) у міщанській родині. - Народився між 1545–1550 роками в місті Острог на Волині у родині нащадків князя Острозького. - У 60-х роках XVI ст. І. Вишенський поселився на Афоні. - У 80-х роках XVI ст. І. Вишенський поселився на Афоні - Pozнайомився і заприятелював з очільниками Львівського братства. - Розпочав літературну діяльність. - У Львівському братстві видав збірку власних творів «Книжка».	2		щотижня

	- Прийняв чернецтво. - Відвідав Україну в 1604–1606 роках. - Відвідав Україну в 1610–1612 роках. - Повернувся на Афон у 1612 році. - Жив в Уневському монастирі. - Замкнувся в печері. - Посварився з очільниками Львівського братства. - У 1606 році повернувся на Афон. - Хотів повернутися на Афон, але занедужав і помер у Львові. - Видав на Афоні збірку власних творів «Книжка».			
Самостійна робота	Полемічна література. Творчість Івана Вишенського. Питання. Роль православних братств у розвитку полемічної літератури. Позиції Івана Вишенського та Петра Скарги у релігійній полеміці: порівняльна характеристика. Особливості стилю полемічних творів. Завдання: 1. Укладіть таблицю: «Основні представники полемічної літератури – твори – ідеї». 2. Доберіть із творів полемічної літератури сатиричні та алегоричні образи, які використовувалися для викриття «хибної» віри.	10		
Лекція 10	Українське віршування XVII – XVIII століть. Становлення української книжної поезії: тематичне та жанрове багатство. Розвиток теорії віршування. Жанрово-тематичне розмаїття поезії низового бароко. Творчість мандрівних дяків. «Автобіографія» Іллі Турчиновського про життя мандрівних дяків.	2		щотижня
Самостійна робота	Українське віршування XVII – XVIII століть. Питання: Причини появи україномовного віршування, його зв'язок з шкільною освітою. Зародження і формування книжного україномовного віршування: «Похвала на герб князів Острозьких» Герасима Смотрицького; «Хронологія» Андрія Римші. Поняття про етикетну поезію: жанр панегірика (анонімна «Просфонима», «Візерунок цнот превелебного у Бозі ... отця Єлисея Плетенецького» Олександра Митури, панегірики на честь Петра Могили);	10		

	геральдична поезія. Релігійно-моралізаторська поезія Кирила Транквіліона-Ставровецького. Збірка «Перло многоцінне». Історичні вірші. Визвольна війна 1648-1654 рр. в українській поезії XVII ст. Любовна лірика. Завдання: Схарактеризувати особливості розробки українськими поетами барокової теми vanitas на прикладі творчості 2-3 авторів.			
Практичне заняття 10	Українське віршування XVII – XVIII століть. Питання: Панегірична поезія. Творчість Олександра Митури, Софронія Почаського, Івана Орновського. Синкретизм жанрової природи «Віршів на жалісний погреб...» Касіяна Саковича. Поетична творчість Лазара Барановича: теми, ідеї, образи. Поетичні збірки Івана Величковського. Збірка «Млеко» Івана Величковського як зразок поетики курйозного віршування. Творчість Климентія Зіновіїва як зразок низового бароко: мотиви і образи поезій. Завдання: 1. За рекомендаціями і зразками, поданими І. Величковським у збірці «Млеко», написати 2–3 власні поетичні твори. 2. Схарактеризуйте різновиди поетичних творів, написаних студентами філологічного факультету ЗНУ під час вивчення творчості І. Величковського, і подані в методичних рекомендаціях до курсу.	2		щотижня
Самостійна робота	Творчість українських латиномовних письменників. Питання: Передумови розвитку літератури XVI – поч. XVII століть. Специфіка давньої української поезії XVI – поч. XVII століть. Юрій Дрогобич – зачинатель гуманістичної культури України. Ренесансні тенденції у творчості Павла Русина. Поетична спадщина Григорія Чуй Русина. Творчість Станіслава Оріховського. Поема „Роксоланія” Себастьяна Фабіана Кленовича. „Про Острозьку війну під П’яткою...” Симона Пекаліда. Ян Домбровський і його „Дніпрові камени”. Завдання: Схарактеризуйте історико-	10		

	культурний контекст створення поеми Яна Домбровського «Дніпрові камени». Чому саме Київ і Дніпро стали символічним центром поеми? Визначте жанрову природу «Дніпрових каменів»: що в поемі від античної поетики, а що від барокової традиції? Проаналізуйте образ Дніпра: які риси він уособлює (сила, велич, історична пам'ять, небезпека)? Чи можна вважати «Дніпрові камени» прикладом раннього національного міфотворення? Аргументуйте.			
Лекція 11	Становлення та розвиток української драматургії. Історія дослідження давньої драматургії. Джерела розвитку української драми XVII – XVIII ст. Типи шкільної драми. Декламації та діалоги. Містерія як провідний драматургічний жанр, її основні тематичні цикли. Різдвяна драма. „Слово про збурення пекла” – драма великоднього циклу. Житійна традиція драми-міракля „Олексій, чоловік Божий”. Драма-мораліте „Воскресіння мертвих” Георгія Кониського. Зародження жанру історичної драми на національному ґрунті. Трагікомедія „Володимир” Феофана Прокоповича та її місце в розвитку жанру. Драма „Милість Божа” – вершинний твір давньої драматургії. 3. Інтермедії. 4. Розвиток вертепної драми, синтез традицій шкільної драми та інтермедії в ній.	2		щотижня
Практичне заняття 11	Українська драматургія XVII – XVIII ст. Питання: Літературна творчість Феофана Прокоповича. «Володимир» Ф. Прокоповича – перша українська історична п'єса. Жанрові особливості. Композиція твору. Проблематика п'єси. Система образів. Новаторство драми «Володимир» Ф. Прокоповича. Національно-патріотичні і релігійні мотиви драми «Милість Божа». Проблема авторства драми. Образ Б. Хмельницького у творі. Завдання: На матеріалі розділу «Нові функції традиційних персонажів» книги М. Сулими «Українська драматургія XVII–XVIII століть» простежити та коротко занотувати еволюцію алегоричного образу Милості	2		щотижня

	Божої в давній українській драматургії (Сулима М. Українська драматургія XVII–XVIII століть. Київ : ПЦ «Фоліант», ВД «Стилос», 2005. С. 108–121.).			
Самостійна робота	Становлення та розвиток української драматургії. Питання: Історико-культурний контекст початку XVIII ст. Теорія драми в курсах шкільних поетик. Вплив теорії драми Ф. Прокоповича на драматургічну творчість. Особливості Києво-Могилянської академії як осередку барокової культури. Завдання: 1. Законспектувати статтю: Шевчук В. Його живив бентежний дух. Слово про Ф. Прокоповича. Шевчук В. Дорога в тисячу років. С. 172–183. 2. Зробити письмовий аналіз однієї з інтермедій (за вибором студента) з точки зору художньої структури: композиція, система образів, особливості мови твору. 3. Схарактеризувати образ князя Володимира у драмі: які риси роблять його ідеальним героєм епохи?	12		
Лекція 12–13	Життя і творчість Г.Сковороди. Біографія Г. Сковороди та історія її вивчення. Поетична творчість Г.Сковороди. Збірка «Сад божественних пісень». Поетичні твори поза збіркою. Жанр байки у творчості Г.Сковороди. Збірка «Байки Харківські». Філософська проза Г. Сковороди, її жанрова самобутність.	4		щотижня
Практичне заняття 12–13	Поетична, філософська та байкарська творчість Г.Сковороди. Питання: Збірка «Сад божественних пісень»: структура, семантика назви, характер взаємодії епіграфів і віршів. Соціально-етична проблематика в піснях 10, 20. Інтерпретація панегіричної поезії (пісні 25 – 27). Елементи пейзажної лірики в піснях 3, 13, 18. Філософська проза Г. Сковороди, її жанрова самобутність. Ідеї родинного виховання в творах «Вдячний Еродій», «Убогий Жайворонок». Збірка «Байки Харківські»: час і місце появи, структура, джерела сюжетів творів. Тематичні групи байкарських творів, образне втілення в них	4		щотижня

	головних засад філософії Г. Сковороди. Місце Г. Сковороди в розвитку української літератури. Завдання: У вірші Г. Сковороди «De libertate», що був написаний орієнтовно в 1757–1759 рр., звучать роздуми автора про волю як найбільшу суспільну цінність і про Б. Хмельницького як взірця боротьби за свободу. Проте в творі філософсько-громадянські мотиви переплітаються з особистими переживаннями: «О, якби в дурні мені не пошитись, / Щоб без свободи не міг я лишитись». Спираючись на факти з життя Г. Сковороди цього періоду і знання з історії України, обґрунтуйте побоювання героя втратити свободу.			
Самостійна робота	Життя і творчість Г.Сковороди. Питання: Історія дослідження життя і творчості Г. Сковороди. Філософські та суспільно-політичні погляди Г.Сковороди. Концепція “філософії серця” як вияв іманентної сутності українського менталітету. Вияв філософських ідей у творчості Г.Сковороди. Історико-біографічна проза про митця. Завдання: 1.З’ясуйте різницю між фактом і судження, розмежуйте подані в посібнику факти і судження, що стосуються бароко. 2. Дайте письмові відповіді на питання: а) Які слова написані на могилі філософа? Прокоментуйте їх. б) Назвіть відомі вам художні твори про життєвий і творчий шлях Г. Сковороди. Проаналізуйте образ філософа і письменника в одному з них.	12		
Лекція 14–15	Історико-мемуарна проза. Козацькі літописи. Поняття про козацькі літописи. Літопис Самовидця як зразок історико-мемуарної прози. Літературна версія історії України в літописі Григорія Граб'янки. Літопис Самійла Величка – наймонументальніший твір козацького літописання. Образ Б. Хмельницького в козацьких літописах.	4		щотижня
Самостійна робота	Історико-мемуарна проза. Козацькі літописи. Питання: Суспільно-політичні чинники XVII–XVIII ст., що зумовили появу козацьких літописів. Спільні риси	12		

	козацьких літописів та їх відмінності від давньоруських. Відмінність козацьких літописів від офіційної державної історіографії. Образ козацької старшини та гетьманів у «Літописі Самовидця». Політичні ідеї, які відображено в «Літописі Граб'янки». Літературна своєрідність «Літопису Величка». Завдання: Складіть таблицю: «Літопис – автор – основні події – особливості стилю».			
Практичне заняття 14–15	Історико-мемуарна проза. «Історія русів» – пам'ятка історико-мемуарної прози XVIII століття. Відкриття та введення «Історії русів» до наукового обігу. Гіпотези авторства твору. Час створення пам'ятки. Жанрова своєрідність твору. Концепція історії України на сторінках пам'ятки. Питання мови «Історії русів». Вплив «Історії русів» на історіографію та українське письменство XVIII–XX століть. Завдання: 1. Складіть таблицю: «Історичні постаті – їх характеристика в «Історії Русів» – реальні риси». 2. Випишіть цитати, у яких виявляється патріотичний пафос і захист прав українського народу. 3. Порівняйте образ Б. Хмельницького у «Історії Русів» та козацьких літописах.	4		щотижня

5. Види і зміст контрольних заходів

Питання для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1078>

Вид заняття/роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу/ термін виконання	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття 1	Опитування за планом практичного заняття	Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні завдання тощо) за розкладом	0,5– 2	2
Тест 1	Виконання тестів	Тести необхідно виконати в день проведення практичного	За кожне правильно виконане тестове	0,5

		заняття	завдання здобувач освіти отримує 0,1 бали	
Самостійна робота 1	Письмове виконання завдань для самостійної роботи	Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	0,5 – 1,5	1,5
Практичне заняття 2	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 2	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 2	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 1,5	1,5
Практичне заняття 3	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 3	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 3	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 1,5	1,5
Практичне заняття 4	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 4	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 4	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 1,5	1,5
Практичне заняття 5	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 5	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 5	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 1,5	1,5
Практичне заняття 6	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 6	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 6	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 1,5	1,5
Практичне заняття 7	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 7	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 7	Письмове виконання завдань для самостійної		0,5 – 1,5	1,5

	роботи			
Практичне заняття 8	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 8	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 8	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 1,5	1,5
Практичне заняття 9	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 9	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 9	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 1,5	1,5
Практичне заняття 10	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 10	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 10	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 1,5	1,5
Практичне заняття 11	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 11	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 11	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 1,5	1,5
Практичне заняття 12	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 12	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 12	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 1,5	1,5
Практичне заняття 13	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 13	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 13	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 1,5	1,5
Практичне заняття 14	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 14	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 14	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 1,5	1,5
Практичне	Опитування за планом			

заняття 15	практичного заняття		0,5– 2	2
Тест 15	Виконання тестів		0,1 – 0,5	0,5
Самостійна робота 15	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 1,5	1,5
Усього за поточний контроль				60
Підсумковий контроль				
Залік	2 теоретичних питання: відповідь на кожне теоретичне питання оцінюється у 10 балів.	Перелік питань для підсумкового контролю та тестові завдання розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1078	10	20
	20 тестових завдань		Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал	20
Усього за підсумковий контроль				40

Критерії оцінювання усної відповіді на практичному занятті:

2 бали – студент ґрунтовно і повно викладає матеріал; виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені; викладає матеріал послідовно й правильно з точки зору норм сучасної літературної мови; відповідь відзначається багатством словникового запасу, точністю використання морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій; досягнута стильова єдність і виразність тексту завдання.

1,5 бали – студент ґрунтовно і повно викладає матеріал; виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені; викладає матеріал послідовно й правильно з точки зору норм сучасної літературної мови; відповідь відзначається багатством словникового запасу, точністю використання морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій; досягнута стильова єдність і виразність тексту завдання. При цьому студент припускається однієї помилки у змісті, одного чи двох мовленнєвих недоліків.

1 бали – студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що задовольняє ті ж попередні вимоги, але допускає деякі помилки, які сам виправляє, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але є деякі фактичні неточності; є незначні порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. У цілому допускається не більше двох недоліків у змісті і не більше трьох мовленнєвих недоліків; не більше двох граматичних помилок;

0,5 бали – студент не знає більшої частини вивченого матеріалу; допускає у формулюванні речень помилки, що спотворюють зміст відповіді; допускає багато фактичних неточностей;

порушує послідовність викладу думок; має обмежений словниковий запас; часто трапляються випадки неправильного слововживання; не розуміє суті поставлених додаткових запитань.

0 балів – студент не відповідає на питання.

Критерії оцінювання тестів:

За кожне правильно виконане тестове завдання здобувач освіти отримує 0, 1 бали.

Критерії оцінювання письмового завдання:

1, 5 балів – студент виконав завдання згідно з рекомендаціями, повністю, не припустившись помилок, коментує виконане завдання, відповідає на додаткові запитання.

1 бал – студент виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно.

0,5 бали – студент виконав завдання частково з грубими помилками.

0 балів – студент не виконав завдання. У такому випадку надається можливість повторного виконання завдання, але не пізніше наступного заняття.

Критерії оцінювання відповіді на запитання:

10 балів отримує здобувач освіти, який повністю розкрив питання, відповів на додаткові запитання викладача, осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни.

9 балів отримує здобувач освіти, який повністю розкрив питання, але відповів на всі додаткові питання викладача, осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни.

8 балів отримує здобувач освіти, який повністю розкрив питання, але не відповів на додаткові питання викладача, осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни.

7 балів отримує здобувач освіти, який повністю розкрив питання, але не відповів на додаткові питання викладача, лише частково усвідомлює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни.

6 балів отримує студент, який повністю розкрив питання, але не відповів на додаткові питання викладача, лише в загальних рисах осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни.

5 балів отримує здобувач освіти, який не повно розкрив питання, не відповів на додаткові питання викладача, майже не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни.

4 бали отримує здобувач освіти, який не повно розкрив питання, не відповів на додаткові питання викладача, не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни.

3 бали отримує здобувач освіти, який частково розкрив питання, частково відповів на додаткові питання викладача, не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни.

2 бали отримує здобувач освіти, який частково і неповно розкрив питання, не відповів на більшість додаткових питань викладача, не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни.

1 бал отримує студент, який кількома реченнями розкрив питання, зміг частково відповісти на додаткові питання викладача.

0 балів отримує студент, який не відповів на питання.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Білоус П. Історія української літератури XI–XVIII ст. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 424 с.
2. Білоус П., Білоус Б., Савенко О. Давня українська література. Словник-довідник. Київ : Академія, 2015. 208 с.
3. Білоус П., Білоус О. Українська література XI–XVIII ст. Навчальний посібник для самостійної роботи студента. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 360 с.
4. Горбач Н. Історія української літератури IX–XVIII століть : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія» освітньої програми «Українська мова та література». Перероб. і доп. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 140 с.
5. Горбач Н. В. Історія української літератури IX–XVIII століть : методичні рекомендації для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія» освітньої програми «Українська мова та література». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2025. 94 с.
6. Ісіченко І. Історія української літератури: Середньовіччя. Ренесанс (XI–XVI ст.) : підручник для студентів філологічних факультетів університетів. Харків : Точка, 2021. 640 с.
7. Ісіченко Ю. Історія української літератури: епоха Бароко (XVII–XVIII ст.) : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів : Святогорець, 2011. 568 с.
8. Історія української літератури : у 12 т. Т. 1. Давня література (X – перша половина XVI ст.) / НАН України; Ін-т л-ри ім. Т.Г. Шевченка; редкол. В. Дончик (голова) (та ін.). Київ : Наукова думка, 2013. 839 с.
9. Історія української літератури : у 12 т. Т. 2. Давня література (друга половина XVI–XVIII ст.) / НАН України; Ін-т л-ри ім. Т.Г. Шевченка; редкол. В. Дончик (голова) (та ін.). Київ : Наукова думка, 2014. 840 с.
10. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / уклад. Ю. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с.; Т. 2. 624 с.
11. Савченко І., Кобелецька О. Давня українська література: Словник-довідник : навчальний посібник. Київ : «Альфа-М», 2010. 208 с.
12. Сліпушко О. Софія Київська. Українська література Середньовіччя: доба Київської Русі (X–XIII століття). Київ : Аконті, 2002. 400 с.

13. Сліпушко О., Лісовська О. Давня українська література : Середньовіччя (X–XV століття) : навч. посіб. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2020. 431 с.
14. Ушкалов Л. Література і філософія: доба українського бароко. Київ : Видавець Олександр Савчук, 2019. 416 с.
15. Шевчук В. Муза Роксоланська : українська література XVI–XVIII століть : у 2 кн. Київ : Либідь, 2005. Кн. 1. 400 с.; Кн. 2. 728 с.

Інформаційні ресурси:

1. **Бібліотека ім. Марії Фішер-Слиж на сайті «Українське життя в Севастополі».** Уміщено уривки з Біблії, «Повчання» Володимира Мономаха, «Бджоли», байки Г. Сковороди. URL: www.ukrlife.org/main/library.html.
2. **Бібліотека української поезії.** Подано окремі твори С. Климовського, І. Мазепи, Г. Сковороди. URL: <https://poetyka.uazone.net/a.html#B>.
3. **Електронна бібліотека української літератури на сайті університету м. Торонто (Канада).** Розміщені твори І. Вишенського, Г. Сковороди, Ф. Прокоповича. URL: <https://tarnawsky.artsci.utoronto.ca/elul/Main-Ukr.html>.
4. **Електронна бібліотека української літератури.** Сайт містить твори І. Вишенського, Г. Сковороди, а також біографії письменників, літературну енциклопедію. URL: www.ukrlib.com.ua.
5. **Ісиченко Ю. Історія української літератури X–XVI ст. : курс лекцій.** URL: <https://www.bishop.kharkov.ua/курси-лекцій/історія-української-літератури-х-хві-ст>
6. **Проект електронної бібліотеки давньої української літератури «Ізборник – 2002».** Розміщено всі антології з давньоукраїнської літератури, які вийшли в серії «Бібліотека української літератури» у видавництві «Наукова думка». Тут представлені українські літописи, хроніки, житія, апокрифи, граматика, лексикони, історично-мемуарні, перекладні, поетичні твори тощо. URL: www.litopys.org.ua
7. **Сайт Національної бібліотеки України імені В. Вернадського.** Інтерес становлять фотокопії раритетів давнього письменства – «Пересопницького Євангелія», «Апостола», Київських глаголичних листків тощо. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
8. **Internet Encyclopedia of Ukraine.** Hosted by the Canadian Institute of Ukrainian Studies. Contains featured topics in ukrainian literature, such us: The Literature of Kyivan Rus': Chronicles, Lives of Saints, Epics. II. The Polemical Literature of the 16th to 18th Centuries. III. Ukrainian Literature of the Late Baroque Period (18th Century) URL: <https://www.encyclopediaofukraine.com/Literature.asp>

7. РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних та практичних занять. Студентам, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, необхідно протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Пропущені заняття необхідно відпрацьовувати протягом тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим.

Рекомендована база даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно в навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (виконання письмових завдань, тестів, заліку) використання гаджетів заборонено.

Визнання результатів неформальної та інформальної освіти. Результати навчання за курсом, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються за умови їх відповідності освітньому компоненту, передбаченим освітньою програмою результатам навчання та підтверджені відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Можливими видами діяльності для неформальної та/або інформальної освіти може бути участь у студентських олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, конференціях; участь у програмах неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо).

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є електронна система Moodle ЗНУ.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень.

Відповіді на запити студентів подаються викладачем протягом двох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle ЗНУ, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle ЗНУ, є актуальною.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle ЗНУ є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу horbachnathalia@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни Історія української літератури

відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://lnk.ua/9MVwgEpVz>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.